Bankacılık

Sektörel Bakış

2020

kpmg.com.tr

Dünyada ve Türkiye'de eğilimler

2019, daralan ticaret ve sanayi üretimi hacimleri ile birlikte, merkez para otoritelerinin finansal koşulları genişletici politikaları uygulamaya aldığı bir yıl oldu. Diğer yandan, küresel ticaret savaşları ve Brexit gibi hem kısa hem de orta/uzun vadede etki potansiyeli yüksek önemli politik gelişmeler gündemi oluşturdu.

Dünya ticareti üzerindeki olumsuz baskı, sanayi üretimi kanadında da benzer bir etki gösterdi. Merkez para otoritelerinin aldıkları önlemler bu etkiyi sınırlayıcı sonuçlara işaret etse de sürdürülebilirliği konusundaki soru işaretleri ortadan kalkmadı.

FED, 2018 yılında faizleri yükseltip, borçlanma maliyetlerini yukarı çekmişti. Bu eğilimini 2019 yılında da koruyacağına neredeyse kesin gözüyle bakılıyordu. Buna karşın, FED'in ani dönüşü ile yılın ikinci yarısında peşpeşe gerçekleştirdiği faiz indirimleri; dünyanın en büyük ekonomisindeki yavaşlamanın bir yansıması konumunda.

Brexit süreci ile kendi içindeki dengeleri yeniden kurmaya çalışan AB, negatif faiz politikasına rağmen bir büyüme ivmesi yakalayabilmiş değil. Bu görünüme, zayıf seyreden imalat ve hizmet PMI verileri de eklendiğinde; AB kanadı için kısa vadede yukarı yönlü bir ivmelenmeden bahsetmek oldukça güç.

Diğer yandan, faizlerin uzunca bir süre düşük seviyelerde tutulacağını taahhüt eden ve varlık alımlarının devam edeceğini söyleyen Avrupa Merkez Bankası'nda ise "Euro'yu kurtaran adam" Draghi, koltuğunu IMF eski başkanı Lagarde'a bıraktı.

Büyüme performansı düşerek yüzde 6'ya gerileyen Çin ise küresel ekonomik görünümde durgunluk korkularını tetikleyen bir başka unsur olarak göze çarpıyor. Altyapı harcamalarına devam eden ancak 2020 ve 2021 büyüme beklentileri yüzde 6'nın altında seyreden Çin, ticaret savaşları sebebiyle karşı karşıya kaldığı şokun üstesinden gelebilmek adına, gevşek para politikası ile yoluna devam edecek.

Bu denklemin birer bağımlı değişkeni niteliğindeki diğer gelişmekte olan ekonomiler de artan küresel belirsizliğe, genişletici para politikası adımlarıyla cevap verdiler. Türkiye, Rusya, Brezilya, Endonezya ve Güney Afrika merkez bankaları politika faizlerini aşağı çeken ülkeler arasında yer aldı. Bu grubun büyüme performansı gelişmiş ekonomilerden geleneksel olarak olumlu ayrışsa da, yerel genişletici para politikaları ile küresel düzeyde bollaşan ve getirisini maksimize etmek için seçenekler arayan likidite bu süreci destekliyor.

Küresel resesyon yorumları artıyor

Bu ana çerçeveye, gerek gelişmiş ekonomiler gerekse de dünya genelindeki enflasyon ve istihdam görünümlerini de eklemek gerek. Bu bakış açısı ile en korkutucu senaryo olan "küresel resesyon"un giderek yaklaştığı yönündeki analist yorumlarının sayısı hızla artıyor.

Bu küresel tablo içinde Türkiye'de 2018 çalkantısının ardından atılan adımlarla birlikte 2019 yılında beklenen daralma, yıl başındaki negatif büyüme öngörülerinden uzaklaşarak, sınırlı kaldı.

Türkiye ekonomisi, yıl içinde yaşanan politik gerilimler ve Barış Pınarı Harekatı'nı takiben oluşan uluslararası baskıya rağmen, beklenenden daha iyi bir performans gösterdi. Borçluluk seviyesini azaltan özel sektör ve pozitif seyreden cari denge, beklentiler çerçevesinde tek haneyi gören enflasyon gibi sebepler ile daha az kırılgan bir görünüm sergiledi. Üstelik bu pozitif görünüm, merkez para otoritesinin yılın ikinci yarısında yaptığı %10'luk agresif faiz indirizmine rağmen bozulmadı.

Buna karşın, bütçe performansı, sanayi üretimindeki dalgalı seyir ve yüksek işsizlik oranı gibi unsurlar sürecin sağlığı ile ilgili en önemli soru işaretleri olarak göze çarptı. İlaveten, para piyasalarındaki stabilizasyonun temini için alınan sıra dışı önlemler yabancı kanatta soru işaretleri doğurdu.

Özetle, 2019 yılında resesyondan çıkan ve dengelenme adımlarına devam eden ekonominin maruz kaldığı riskler azalmamakla birlikte, kırılganlığının azaldığı görülüyor. Bu süreçte, dışsal riskler haricinde ekonomi yönetiminin performansı ve iletişim kanallarını kullanım yöntemleri en kritik konu olarak göze çarpıyor.

Bankacılık sektörü de, önemli eğilim değişimlerinin yaşandığı 2019 yılında bu dışsal değişkenlere cevap verirken sektörel rekabet koşullarına da uyum sağlama gayretindeydi. Genel itibarıyla iş ortamını rahatlatmaya yönelik yapılan regülatif düzenlemelere karşın, teknolojik devrim ve yeni rakiplerin gücü, sektörün yapısal değişimlerine hız kazandırmaya devam etti.

Ülkemizde ise sektör, küresel trendlere ek olarak aktif kalitesini korumak adına önemli bir performans gösterdi. 2018-2019 döneminde yaşanan çalkantıdan büyük hasar almadan çıkan ve "sınavını başarıyla veren" Türk bankacılık sistemi, finansal koşulların yeniden öngörülebilir seviyeye gelmesi ile birlikte yeniden büyüme trendine gireceğinin işaretlerini verdi.

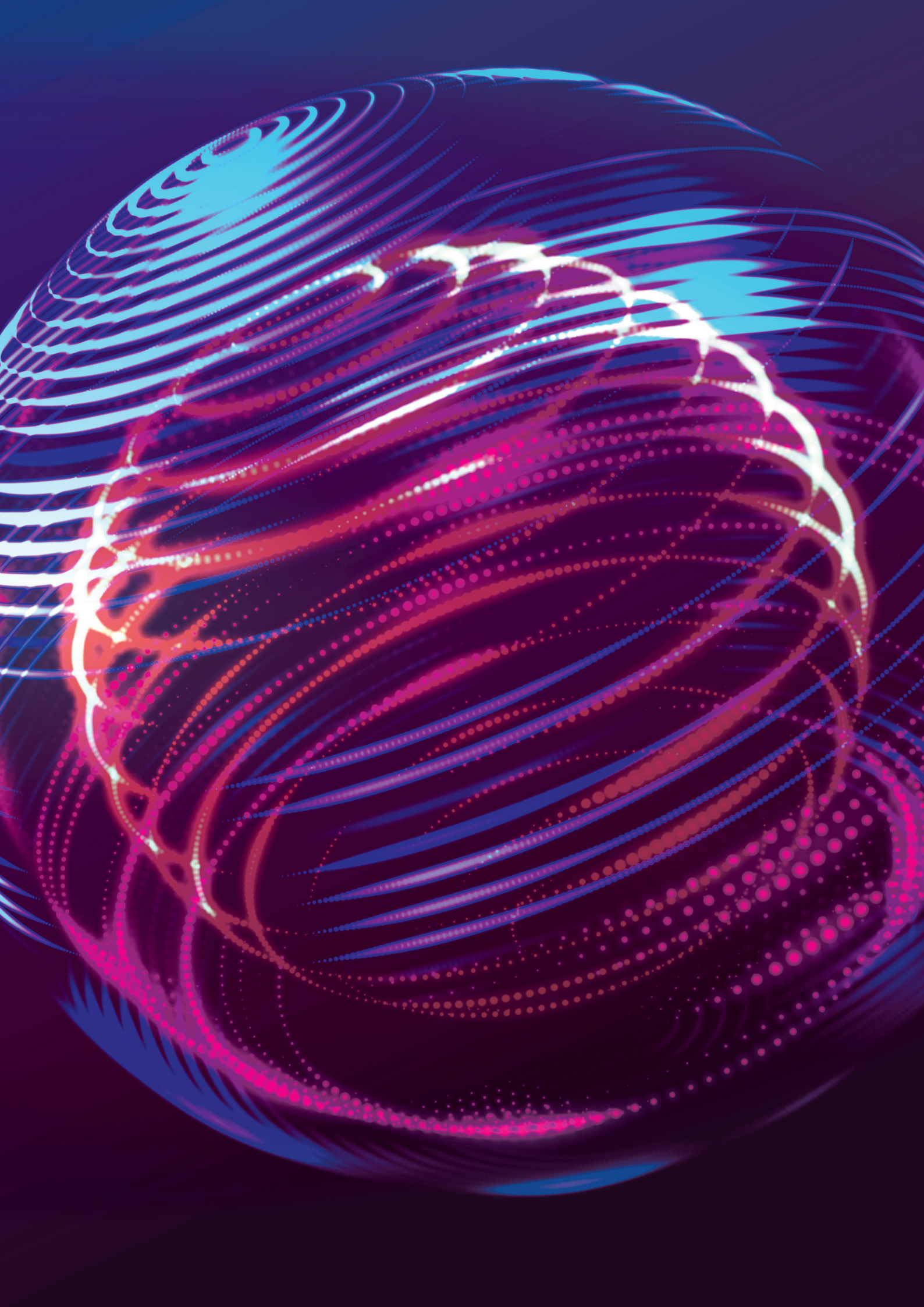

Türkiye Pazarı

Bankacılık bilançosu

2018 yılında oluşan hasarın etkileri devam ederken yıl boyunca yaşanan iç ve dış kaynaklı belirsizlikler sebebiyle zorlanan bankacılık sektörü 2019 üçüncü çeyrek sonu itibarıyla aktif büyüklüğünü aynı seviyede tutmuş görünüyor. Reel anlamda küçülmeye işaret eden bu veriye göre Türk bankacılık sektörünün toplam aktifleri 4.273 milyar TL'ye ulaştı. Bu dönemde kredi hacmi de bir önceki yıla göre %2,1 daralarak 2.532 milyar TL'de kaldı. Diğer yandan, bankaların menkul kıymetleri %24,3 artışla 608 milyar TL'ye ulaştı. Yıllık bazda %10,5 seviyesinde genişleyen mevduat hacmi 2.362 TL'ye ulaşırken kredi-mevduat rasyosu ise yüzde 107,2 seviyesine geriledi (Eylül 2018: %121,1). Sektörün özkaynakları %14,2 büyüyerek 466 milyar TL seviyesine ulaşırken karlılık ciddi oranda gerileyerek (-%12,5) 36 milyar TL'de kaldı.

Türk bankacılık sektörü temel büyüklükleri (milyar TL)

	30 Eylül 18	31 Aralık 18	30 Eylül 19	Yıllık değişim
Kredi	2.588	2.394	2.532	%-2
Menkul kıymetler	489	477	608	%24
Mevduat	2.137	2.036	2.362	%11
Özkaynak	408	422	466	%14
Net dönem karı	41	54	36	%-13
Aktif toplamı	**4.210**	**3.867**	**4.273**	**%1**

Kaynak: BDDK

2019 Eylül sonu itibarıyla sektörde faaliyet gösteren banka sayısı 51 oldu. Eylül ayı sonu itibarıyla aktif büyüklüğüne göre pazar payı % 5'in üzerinde olan üçü kamu toplam 7 bankanın pazar payı ise % 74,3 olarak gerçekleşti. İlgili dönem itibarıyla aktif toplamına göre sıralama şu şekilde oluştu:

Banka	Akitf Toplamı (milyon TL)	Pay
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	610.360	%15,29
T. İş Bankası A.Ş.	432.780	%10,84
T. Halk Bankası A.Ş.	428.974	%10,75
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	384.656	%9,64
T. Garanti Bankası A.Ş.	383.651	%9,61
T. Vakıflar Bankası T.A.O.	380.525	%9,53
Akbank T.A.Ş.	344.764	%8,64
QNB Finansbank A.Ş.	171.203	%4,29
Türk Eximbank	155.610	%3,90
Denizbank A.Ş.	147.726	%3,70
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	101.549	%2,54
ING Bank A.Ş.	57.736	%1,45
T. Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	41.631	%1,04
İller Bankası A.Ş.	33.984	%0,85
HSBC Bank A.Ş.	33.046	%0,83
Şekerbank T.A.Ş.	30.923	%0,77
Odea Bank A.Ş.	30.627	%0,77
Alternatifbank A.Ş.	28.664	%0,72
Fibabanka A.Ş.	20.397	%0,51
Diğer	172.203	%4,31

Kaynak: TBB

Likidite çok ama mevduatlar krediye dönüşmüyor

Risk iştahının azalması ve beklentilerin bozulmasının ana sonuçlarından biri bol likiditeye rağmen mevduatın krediye dönüşümü (MKDÖ) oranındaki aşağı yönlü hareketi olarak göze çarpıyor. 2018 yıl sonunda 117,6 olan MKDÖ, 2019 Eylül ayı itibarıyla 107,2 seviyesine gerilemiş durumda. Buradaki hareketin ana sebebi hızla artan DTH hesaplarına karşın yabancı para kredilerde aynı hızda bir büyüme yakalanamamış olması.

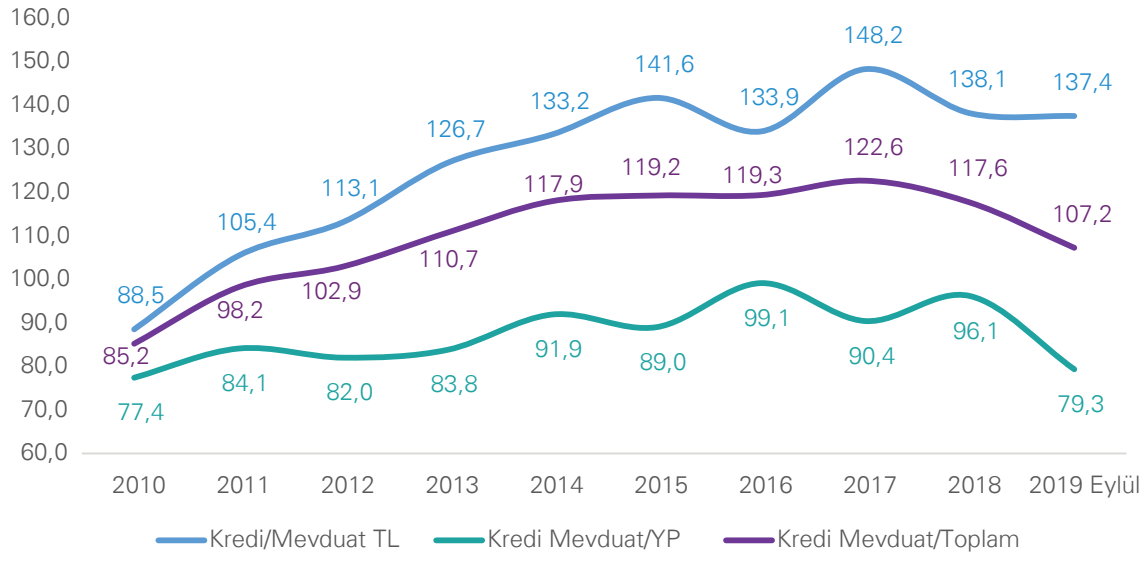

Kaynak: BDDK, TCMB

Toplam kredi hacmi 2,5 milyar TL'yi geçti

2019 yıl ortasında 2.540 milyar TL olan toplam kredi hacmi, üçüncü çeyreğin sonunda hafif azalışla 2.532 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. Burada, önemli olan nokta ise kompozisyondaki değişim. Aynı dönemde TL kredilerin toplam tutarı 1.508 milyar TL'den 1.557 milyar TL'ye gelirken, yabancı para kredi stoku 180 milyar ABD Doları'ndan 173 milyar seviyesine geriledi.

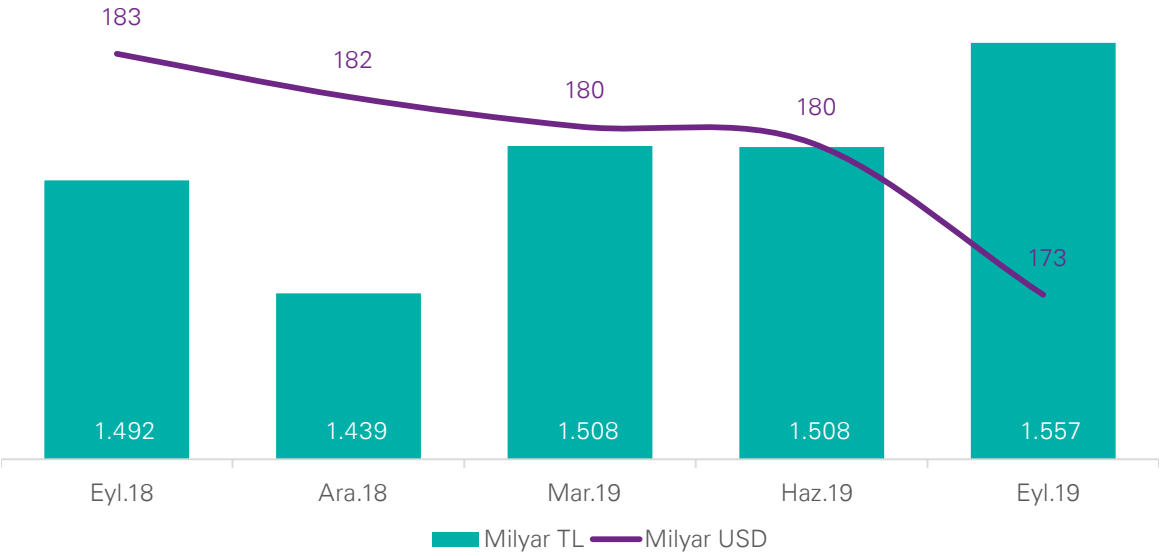

Kaynak: BDDK

Tüketici kredilerinin sektör kredileri içindeki yıldan yıla azalan payı 2018-2019 üçüncü çeyrek sonları itibarıyla hafif artış göstererek; 517 milyar TL'den 538 milyar TL'ye, diğer bir deyişle %20'den %21,2'ye yükseldi.

Kredilerin dağılımı, 2017-2018

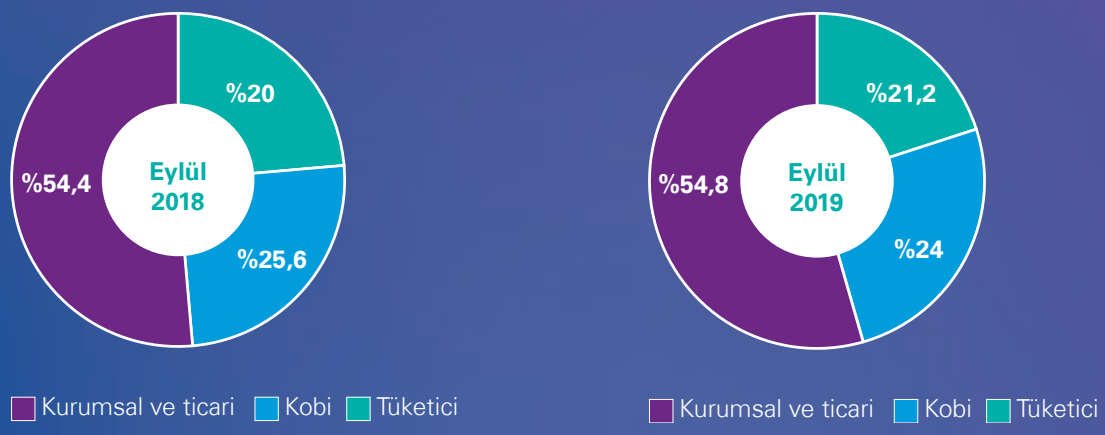

Kaynak: BDDK

Menkul kıymetler

Bankaların menkul kıymet portföyü bu yıl da kredi hacminden fazla büyüdü. 2019 yılının ilk 9 ayında yaşanan %27'lik büyümenin sonucunda 607,5 milyar TL'ye ulaşan menkul kıymetler portföyünde; Türk Lirası cinsinden menkul kıymetlerdeki artış %16 seviyesinde kalırken yabancı para menkul kıymet portföyündeki artış %52'ye ulaştı.

Menkul kıymetler portföyünün toplam bilanço içindeki payı 2019 yılı boyunca artmakla birlikte, yine kompozisyondaki değişime işaret etmek gerekiyor. 2013 yılında yabancı para menkul kıymetlerin toplam menkul kıymetler portföyü içindeki payı %18,3 iken bu oran 2018 yıl sonunda %30,5'e 2019 Eylül ayı itibarıyla ise %36,5 seviyesine ulaşmış durumda.

Menkul kıymetler portföyü (milyar TL)

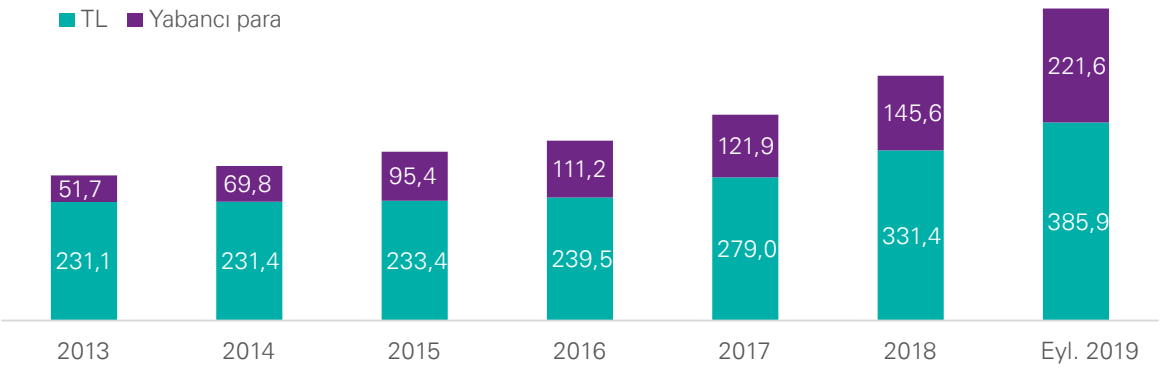

Kaynak: BDDK

Menkul kıymetler portföyü içinde hazine tahvil ve bonolarının payı %65,5 seviyesine ulaşırken eurobondların payı geçtiğimiz Eylül ayına kıyasla %4,4 azalarak %21,7'ye geldi. Diğer yandan, Türk Lirası cinsinden sukukların toplam içindeki payı %2 artışla %3,5'e ulaştı.

Bankaların menkul kıymet portföyü

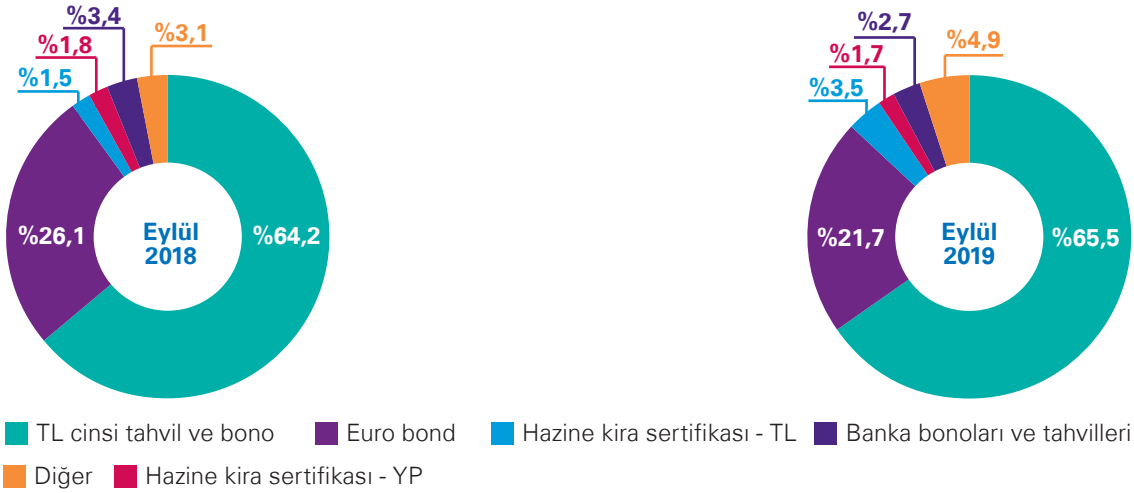

Kaynak: BDDK

Mevduatlar toplamı 2.362 milyar TL'ye ulaştı

Eylül 2019 itibarıyla yılbaşından itibaren %16 büyüyen sektör mevduat stoku toplamda 2.362 milyar TL'ye ulaştı. Türk Lirası'ndaki yüksek mevduat getirilerine karşın bu dönemde TL mevduat hacmi %9 artarken bu artış yabancı para mevduatlarda %22 oldu. Büyütülmesi arzulanan kıymetli maden mevduatlarında ise çarpıcı bir artış yaşandı ve 66,4 milyar TL'ye ulaşan hacimle %61'lik bir artış görüldü. Eylül 2019 itibarıyla, yabancı para mevduatların pastadan aldığı pay geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %0,5 azalarak %49,2 olarak gerçekleşti.

Mevduatlar (milyar TL)

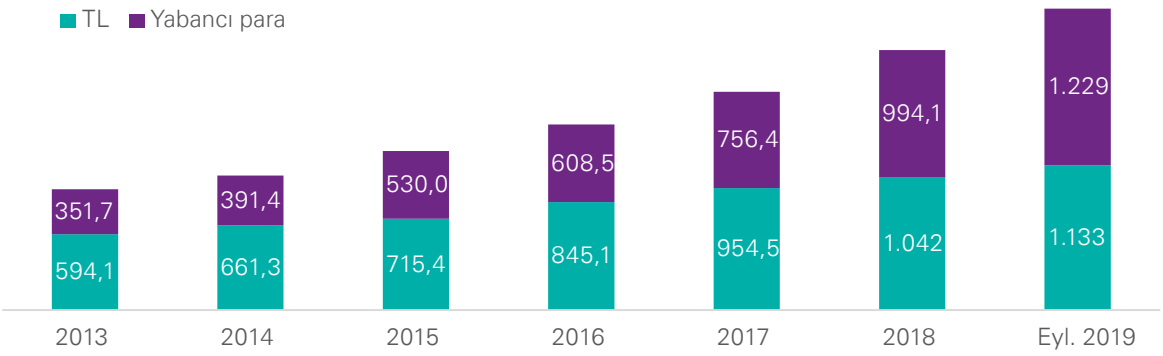

Kaynak: BDDK

Mevduatların dağılımı, Eylül 2018-2019

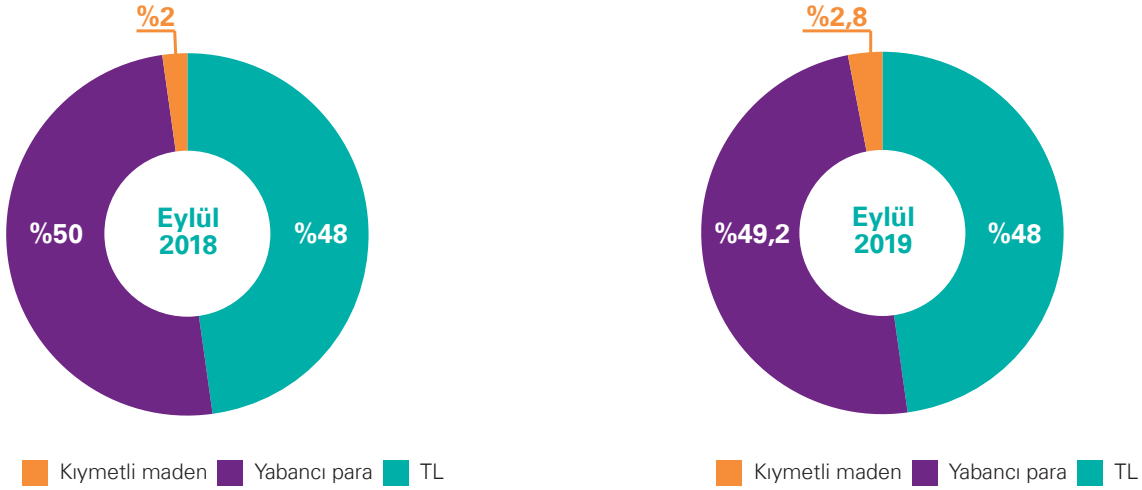

Kaynak: BDDK

Bankalara borçlar ve dış finansman

Sektörün mevduat dışındaki finansman kaynakları, yaşanan ekonomik durgunluk ve buna bağlı olarak kaldıraç oranının aşağı doğru yönelmesi ile azaldı. 2018 yıl sonunda bankaların diğer bankalardan borçlanmaları ve menkul kıymet ihraçları ile sağladıkları fonlama 736,6 milyar TL iken bu rakam Eylül 2019 itibarıyla 717,2 milyar TL olarak gerçekleşti. Buradaki %3'lük azalışa Eylül 2018 - Eylül 2019 dönemleri itibarıyla baktığımızda %20'lik bir küçülme ile karşılaşıyoruz.

Bahsi geçen portföyün kompozisyonuna baktığımızda, bankalarımızın yabancı para kredi borçlarını yıl başından bu yana %8,1, Eylül 2018 - Eylül 2019 aralığında ise %26,1 oranında azalttığı görülüyor. Diğer yandan TL cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerdeki artış oranları ise sırasıyla %55,9 ve %49,7 seviyesinde. Bu durum, bazı noktalarda TL borçlanmayı zorunlu kılan mevzuat düzenlemeleri ve TL faizlerdeki daha öngörülebilir bir geleceğin oluşmasının doğal sonucu olarak görülebilir. İlaveten, bankaların sendikasyon çevrimlerindeki oranlar ise %90'lar seviyesinde seyretmekte.

Bankalara borçlar ve ihraç edilen menkul kıymetler (milyar TL)

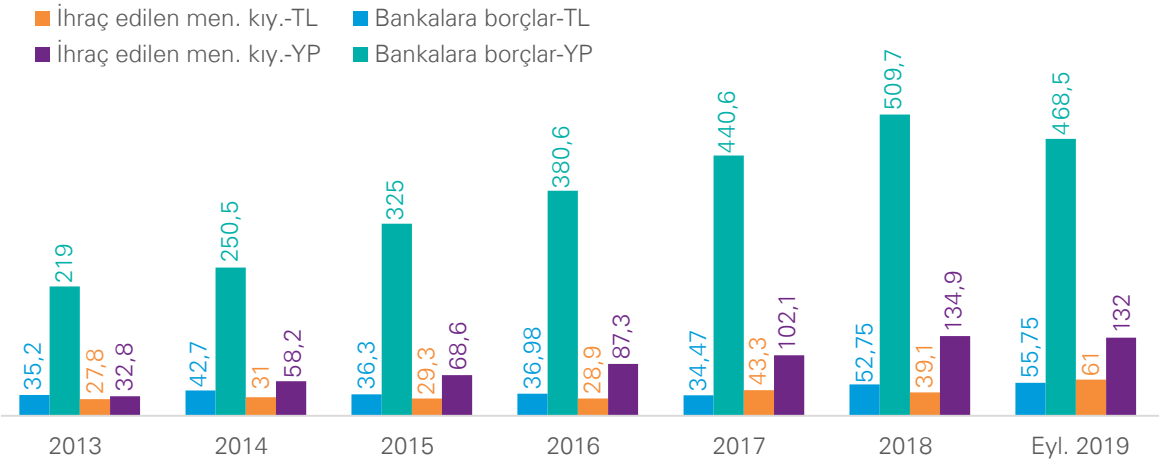

Kaynak: BDDK

Yabancı para cinsi bankalara borçlar ve ihraç edilen menkul kıymetler (milyar dolar)

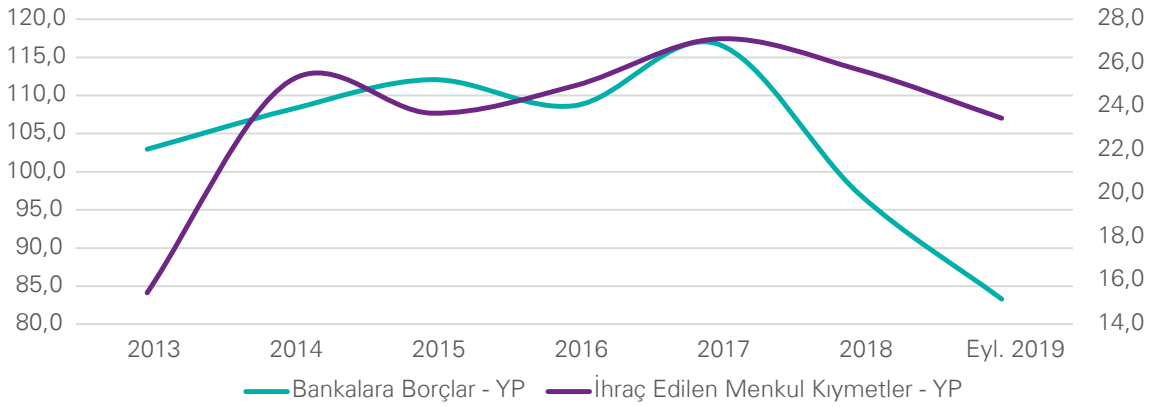

Kaynak: BDDK

Takipteki krediler ve yapılandırmalar

Bankacılık sektöründe kredi artış hızının yavaşlaması ve ekonomik aktivitedeki durgunluk sürdüğünden takipteki alacaklarda geçen yıl başlayan hızlanma 2019 yılında da devam etti. Geçtiğimiz yıl sonunda %3,87 olan Brüt Takipteki Alacaklar / Toplam Nakdi Krediler oranı 2019 Eylül ayı itibarıyla %4,96 olarak gerçekleşti. Diğer yandan, bankalarla ilgili mali bünye değerlendirme çalışmasını tamamlayan BDKK, sektörün sorunlu kredi oranının yıl sonunda %6 seviyelerine ulaşabileceğini duyurdu.

Takipteki alacaklar / toplam nakit krediler

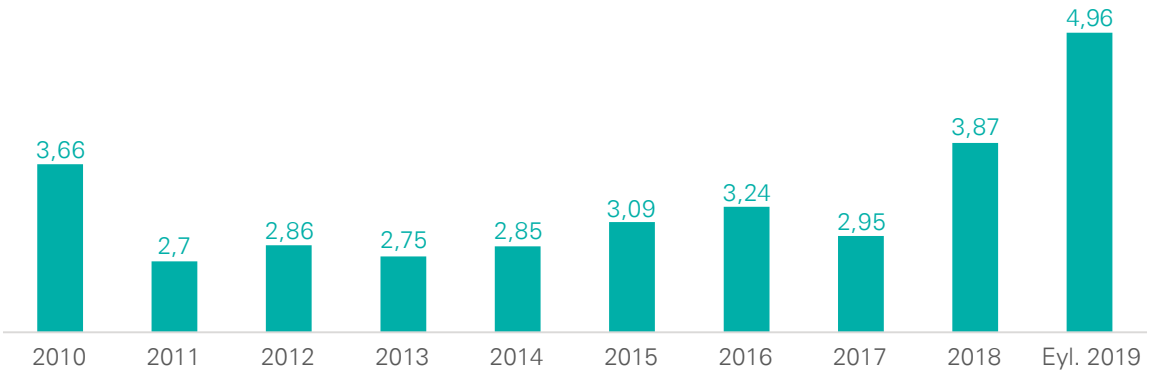

Kaynak: BDDK

Takipteki alacaklar bacağında kamu bankalarının olumlu ayrışması göze çarpıyor.

Takipteki alacaklar (brüt) / Toplam nakdi krediler (%)

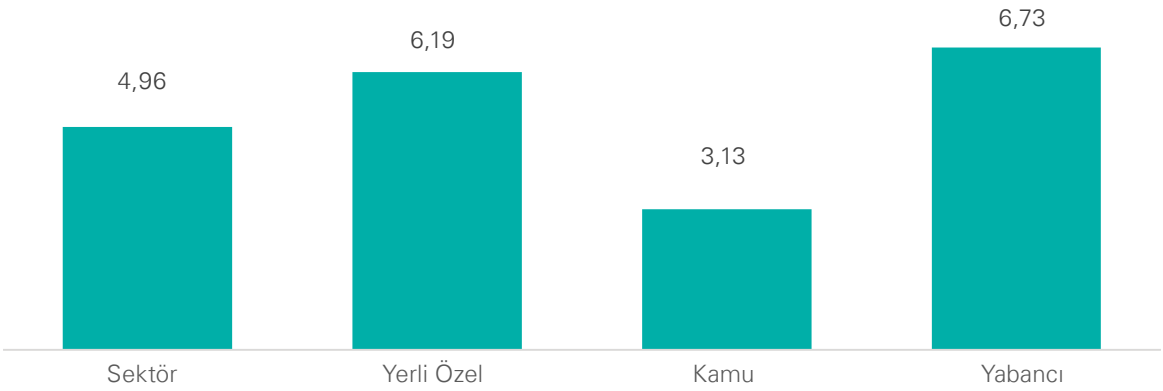

Kaynak: BDDK

Bununla birlikte sektörde takipteki alacaklara karşın ihtiyatlı yaklaşım korunuyor. Bu kapsamda UFRS9 uygulaması sayesinde şeffaflık artarken, bankaların ayırdığı karşılıkların da önemli ölçüde arttığı görülüyor. Eylül 2018'de 103 milyar TL olan beklenen zarar karşılıkları Eylül 2019'da %22'lik artışla 132 milyar TL'ye yükseldi. Temerrütler nedeniyle ayrılan özel karşılıklar ise 60 milyar TL'den %31'lik artışla 87 milyar TL'ye çıktı.

Karşılıklar (milyar TL)

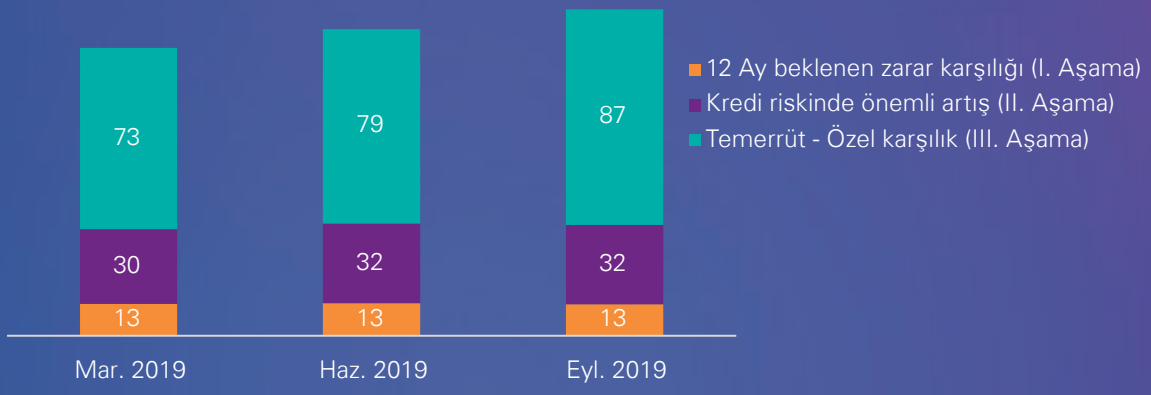

Kaynak: BDDK

Kârlılık 9 ayda 36 milyar TL'yi buldu

Bankacılık sektörü 2019 yılının ilk dokuz ayında 36 milyar TL seviyesinde kar etti. Bu rakam geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %13'lük ciddi bir azalışa işaret ediyor. Bu bozulma, sektörün kârlılık oranlarında da takip ediliyor. Ortalama aktiflere oranla net dönem kârı yıllıklandırılmış olarak Eylül 2018 %1,5'luk seviyeden %1,16'ya, net karın ortalama özkaynaklara oranı da yüzde 15,4'ten yüzde 11,4'e geriledi.

Net faiz gelirlerinde %6, komisyon gelirlerinde ise %37'lik artışlara rağmen faaliyet ve karşılık giderlerindeki sırasıyla %21 ve %25'lik artışlar karlılığın gerilemesine sebep oldu. Burada bu sonucun doğmasına sebep olan ana unsurlar, vade uyumsuzlukları sebebiyle karşı karşıya kalınan faiz giderleri ile takipteki alacakların seyri oldu. Faizlerdeki gerileme ile TL bacağındaki net faiz marjının pozitif anlamda etkileneceği görülmekle birlikte, takipteki alacakların yönetiminin sektör karlılığı açısından kritik önemde olacağını düşünüyoruz.

Kârlılık göstergeleri

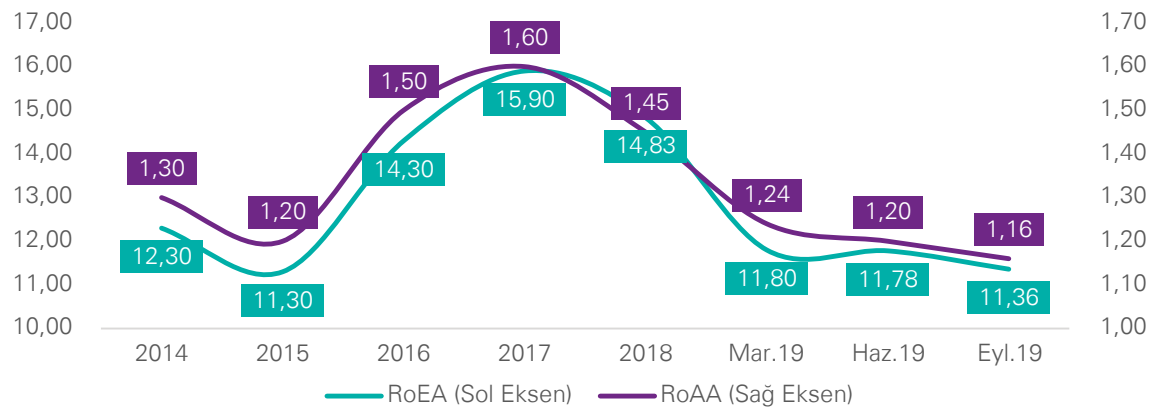

RoEA: Dönem Net Kârı (Zararı) / Ortalama Özkaynaklar (%) | RoAA: Dönem Net Kârı (Zararı) / Ortalama Toplam Aktifler (%)

Kaynak: BDDK

Karlılık bacağında kamu bankalarının piyasayı canlandırmak adına üstlendikleri görev sebebiyle karlılık anlamında olumsuz ayrıştığı göze çarpıyor.

RoAA (Yıllıklandırılmış) (%)

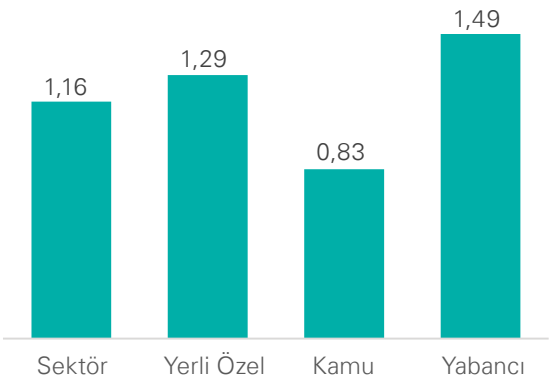

RoEA (Yıllıklandırılmış) (%)

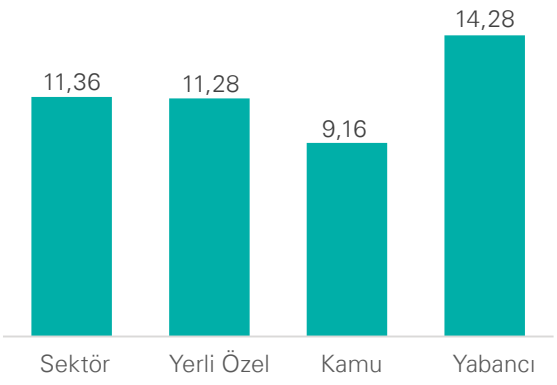

Kaynak: BDDK

Sermaye yeterliliği

2018 yılında düşme trendine giren sermaye yeterliliği standart rasyosu ve çekirdek sermaye yeterlilik oranları 2019 itibarıyla tekrar yükselmeye başladı. Burada, BDDK'nin getirdiği esneklik ile oranların artışının temini tekrar sağlandı. Böylece 2018 sonunda yüzde 17,7 olan bankacılık sektörü standart sermaye oranı Eylül sonunda yüzde 18,4'e yükselirken, çekirdek sermaye yeterlilik oranı yüzde 14,2 olarak gerçekleşti. Sektörün tarihi zirvelerde bulunduğu sermaye yeterlilik rasyosu, halihazırda yüksek olan güven algısını daha da destekleyen en önemli unsurlardan.

Diğer yandan, BDDK'nın takipteki alacak sınıflaması düzenlemesi ile birlikte sermaye yeterliliğine yaklaşık 50 baz puan olumsuz yansıma olacağı tahmin edilse de, halihazırdaki güçlü sermaye yapısının bunu rahatlıkla kaldırılabileceği değerlendiriliyor.

Sermaye yeterliliği standart oranı

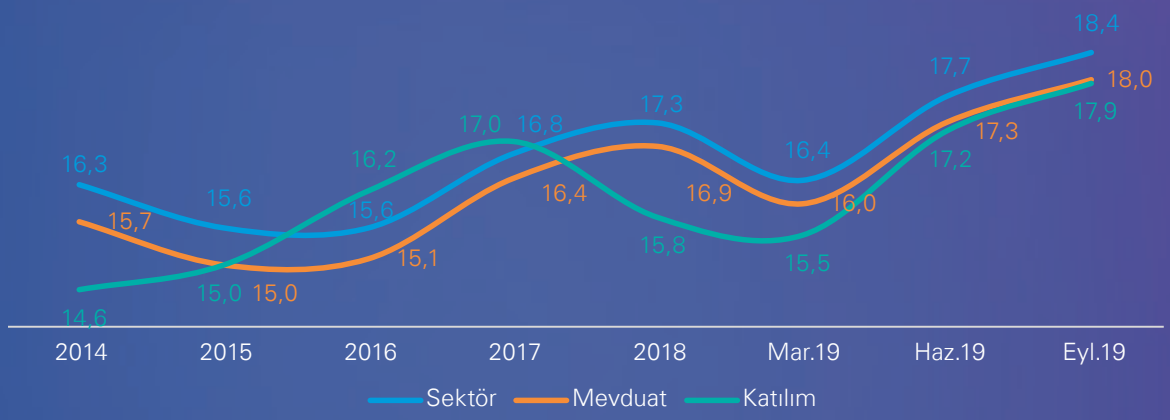

Kaynak: BDDK

Döviz pozisyonu

Bankacılık sektörü bilançosunda geleneksel olarak yüksek miktarlı oluşan açık pozisyon bilanço dışı işlemlerle kısmen dengelenir ve yönetilebilir düzeylerde tutulur. Ancak mevduatlarda dolarizasyon eğilimi artarken, bankaların bilanço içi açık pozisyonları da hızlı genişledi. Dolayısıyla bunu dengelemek üzere ve yabancı bankaların Türk finansal piyasalarda kısa vadeli pozisyon almak üzere bu kanalı tercih etmesiyle, bilanço dışı yabancı para pozisyonu da hızlı arttı. Eylül sonu itibarıyla bankalar bilanço içinde 261 milyar TL açık pozisyona sahipken, bilanço dışında 279 milyar TL yabancı para fazla pozisyonuna geçti. Böylece bankaların net yabancı para pozisyonu 17,6 milyar TL'ye ulaştı.

Yabancı para pozisyonu (milyar TL)

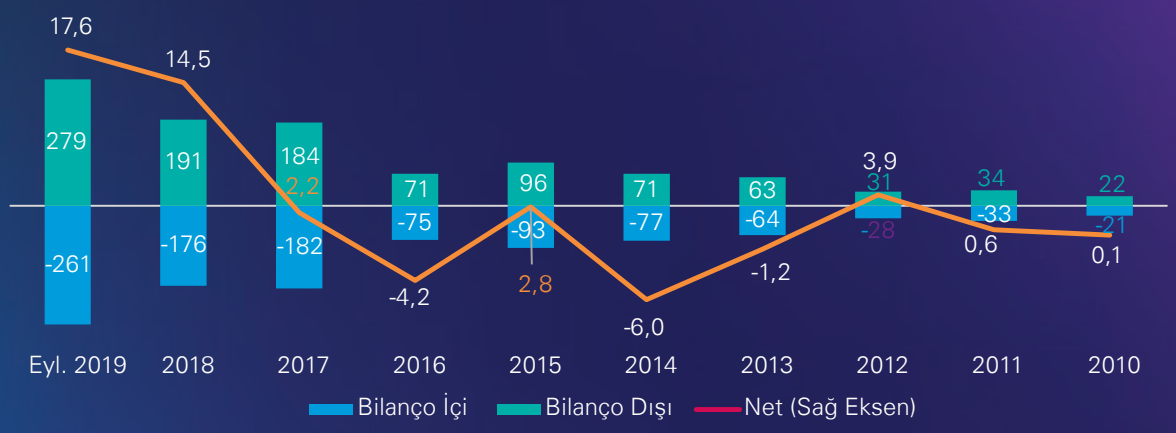

Kaynak: BDDK

Yenilikçi eğilimler

Hemen her kurumun ana gündem maddelerinden biri olan dijital dönüşüm, Türk ekonomisinin amiral gemisi olan bankacılık sektörünün ajandasında da uzun süredir en üst sırada yer alıyor. İnternet bankacılığı ile başlayan rekabet, mobil uygulamalara oradan da blokzincir altyapısının gerek güvenlik gerekse de müşteri bacağındaki yansımaları cephesinde devam ediyor.

Ülkemizin dijital bankacılık alanındaki potansiyeli (aktif dijital bankacılık müşteri sayısı 50 milyon kişiye ulaşan ülkemizde, 2019 Haziran - Eylül döneminde dijital bankacılık müşteri sayısı 2,4 milyon kişi arttı) ve bu kanala olan talebin büyüklüğü bankaların yatırımlarının devamlılığı için en büyük motivasyon unsuru olmayı sürdürüyor. BDDK'nın mevcut mevzuatı da bu trend çerçevesinde güncelleme çalışmaları da müşterilerin dijital kanala erişimi karşısındaki bariyerleri azaltacak nitelikte.

Diğer yandan, bankalarımız pek çok alanda "dijital şampiyonlar" arasında gösteriliyor. Bankalarımız, mevcut konumlarına karşın yatırım harcamalarına ve bütçelerinin giderek daha büyük kısımlarını dijital mecralarının geliştirmek için tahsis etmeye devam ediyor. Bu durum ise iştahın büyüklüğünü ve bu alandaki büyümenin kısa vadede yavaşlama emaresi göstermeyeceğinin kanıtı niteliğinde. Bu bütçe payının içinde ger geçen gün artan ve karmaşıklaşan siber güvenlik gereksinimlerinin de payı azımsanmayacak seviyede.

Bu noktada, dijital bankacılığı sadece "geliştirilmiş internet bankacılığı" gibi görmemek gerekiyor. Bankaların iç süreçlerini otomatik hale getirerek operasyonel giderlerini optimize etmesi mümkün. Diğer yandan, veri analitiği araçlarını kullanarak müşterilerine daha iyi temas etmeyi hedefleyen finansal kurumların orta vadede çok önemli avantajlar elde edecekler.

Bankalar arasındaki klasik mevduat/kredi fiyatı rekabeti, içinde bulunduğumuz dönemde hizmet kalitesi, güvenlik ve hız mecrasına taşındı. Bankaları fintech daha şeffaf, daha hızlı ve daha güvenli olmaya iten bu megatrendin, bankacılığın geleceği konusundaki en önemli evrim noktası olduğu şüphesiz. Bu dönüşümü banka bankaların yürüttükleri pazarlama ve reklam faaliyetlerinden de çıplak gözle takip etmek mümkün.

Dijital, İnternet ve Mobil Bankacılık İstatistik raporu - Türkiye Bankalar Birliği - Eylül 2019

Aktif müşteri sayıları (milyon kişi)

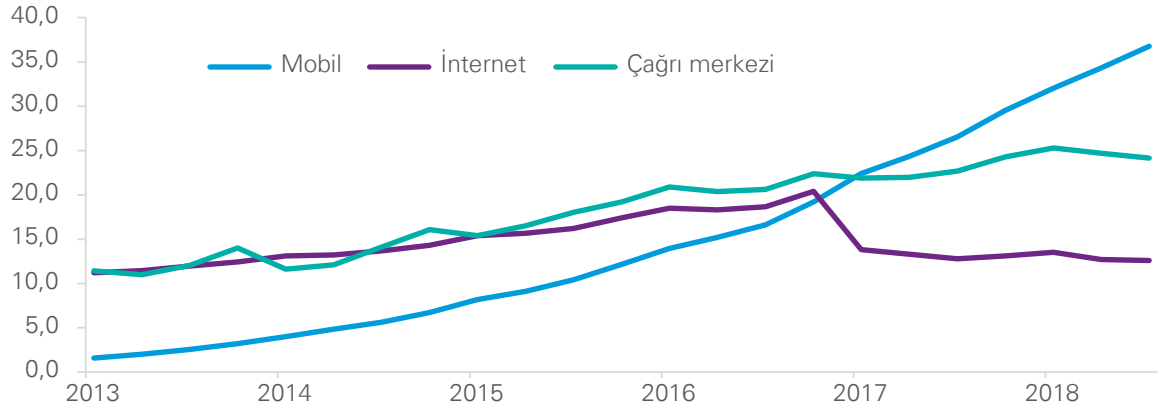

Kaynak: BDDK

Türkiye'de 51 farklı banka hizmet veriyor

Eylül 2019 itibarıyla sektörde 51 banka bulunurken personel sayısı hem teknolojik gelişmelerin hem de ekonomik çalkantının bir sonucu olarak azalıyor. Eylül 2018'de 207.870 olan yurtiçi personel sayısı Eylül 2019 itibarıyla 204.374 kişiye geriledi. Bankalar bu yurt içinde 158 şube kapatırken yurt dışında 3 şube açtı. Dönemin getirdiği gereksinimler ve tasarruf eğilimleri sektördeki operasyonel yapıların küçülmesine neden oluyor. Bununla birlikte, bazı büyük oyuncular organizasyonel yapılarındaki bu iyileştirmelere bağlı olarak şube sayısını azaltırken, sektöre yeni giren aktörler şube ve personel sayılarını artırabiliyor.

Bankacılık sektörü yurtiçi şube ve personel sayısı

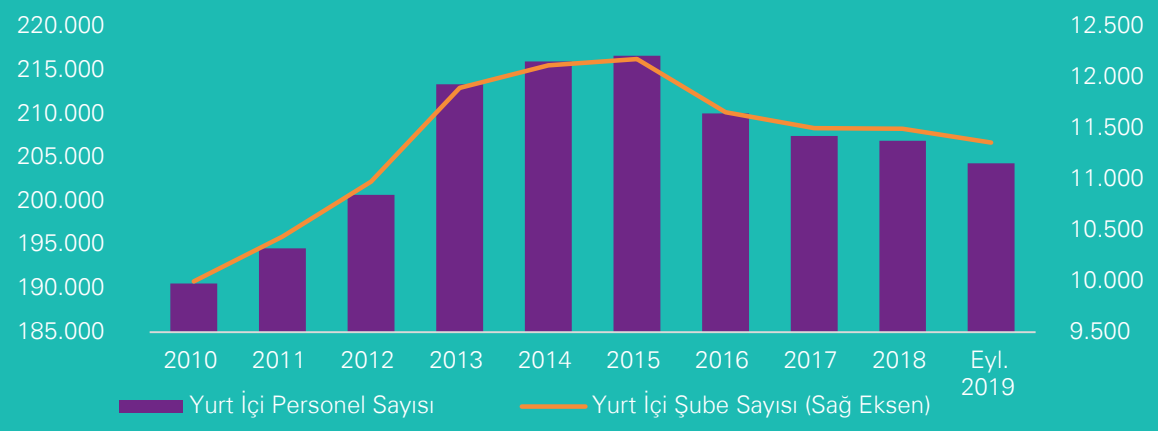

Kaynak: TBB

Bankacılık sektörü durum analizi

Zorlu geçen 2018'in ardından ikinci yarısı itibarıyla dengelenme sürecinin hız kazandığı 2019 yılında bankalar dış fonlama kaynaklarına erişim konusunda daha rahat konumdalar. 2018 yılına kıyasla yaklaşık 50 baz puan daha az maliyetle yenilenmeye başlayan sendikasyon kredileri, bu iyileşme sürecinin en önemli göstergelerinden biri olarak öne çıkıyor. Bankacılık sektörü, doğası gereği ekonomik faaliyetlerin canlanması noktasında kritik bir rol oynadığından; buradaki koşulların iyileşmesi ülke ekonomisi genelindeki toparlanmanın temel taşlarından biri olarak belirginleşiyor.

Güçlü sermaye yapısını ve kriz yönetimi konusundaki başarısını bir kez daha kanıtlayan ve 2018-2019 sınavını başarıyla atlatan sektörde, 2020 yılının ana odağı aktif kalitesinin korunması yönünde olacak. Diğer yandan, risk iştahının tekrar artmaya başlaması ile birlikte ekonomik aktivitenin, ertelenen talepleri de karşılayacak şekilde desteklenmesi kârlılığa da önemli katkıda bulunacaktır.

Güçlü yönler

- Sektördeki yabancı sermaye payı ve know-how birikimi
- Kriz yönetimi konusunda kendini kanıtlamış yönetim kadroları ve kurumsal bilgi birikimi
- Teknolojik gelişmelere uyum sağlama konusundaki başarılı uygulamalar ve iştah
- Yüksek likidite ve güçlü sermaye yapısı
- Büyüme performansı ve karlılık konusundaki potansiyel

Fırsatlar

- Konvansiyonel bankacılık dışındaki finansal çözümlerin büyüme potansiyeli
- 2020 yılının toparlanma yılı olarak kabul edilmesi
- İki yıllık ertelenmiş yatırım hacmi
- Teknolojik yeniliklere uyum sağlama refleksi ve kabiliyeti
- Sektörün kalifiye insan kaynağı çekebilme kabiliyeti

Zayıf yönler

- Uzun vadeli makroekonomik öngörülerin yapılamaması
- Ekonomik ve siyasi sebeplerle yaşanan oynaklıkların kaynak yapısına etkileri
- Güçlü borç ödeme performansına karşın yatırım yapılabilir seviyede olmamanın getirdiği yüksek kaynak maliyetleri
- Artış trendindeki takipteki alacak hacmi
- Yüksek kayıt dışı ekonomi ve penetrasyon zorlukları

Tehditler

- Sürdürülebilir kaynak kazanımı yaratılamaması
- Jeopolitik sebeplerle süregelen kırılganlıklar
- Pazar dışından gelebilecek dijital rekabet

Pestle analizi

P (Politik Etkenler)

- Jeopolitik sebeplerle zaman zaman tırmanan politik gerilimler
- Ticaret savaşları kapsamında oluşabilecek bulaşıcı yan etkiler
- Yaptırım tehditleri

E (Ekonomik Etkenler)

- Uzun vadeli makroekonomik öngörülerin sağlığı
- Ekonomik ve siyasi sebeplerle yaşanan oynaklıkların kaynak yapısına etkileri
- Güçlü borç ödeme performansına karşın yatırım yapılabilir seviyede olmamanın getirdiği yüksek kaynak maliyetleri
- Artış trendindeki takipteki alacak hacmi
- Yüksek kayıt dışı ekonomi ve penetrasyon zorlukları

S (Sosyo-Kültürel Ektenler)

- Tüketicilerin satın alma davranışlarındaki potansiyel değişimler
- Banka müşterilerinin yatırım tercihlerinin değişimi
- Banka müşterilerin teknolojik beklenti ve taleplerinin artışı

T (Teknolojik Etkenler)

- Sektör genelindeki dijitalleşme yarışı ve yatırım gereksinimi
- Altyapı iyileştirmeleri için yapılması gereken yatırımlar

L (Yasal Etkenler)

- Tüm iş akışlarını ve iş tutuş biçimini değiştirebilecek yasal güncellemeler

E (Çevresel Ektenler)

- Özellikle dijitalleşme akımı ile birlikte azalan çevresel ayak izleri

2020 Projeksiyonu

Zorlu geçen iki yılın ardından toparlanma sürecinin hızlanacağı 2020 yılında bankalar bir yandan bilançolarındaki varlıkların kalitesini korumaya ve takipteki alacaklarını yönetmeye çalışırken diğer yandan karşılaşacakları talebi karşılayarak büyüme sürecine odaklanacaklar. Fonlama anlamında hem alternatifleri hem de maliyetleri iyileşecek olan ve bu atmosferden alacakları güçle tekrar büyüme kanalına girecek bankaların rekabet içindeki yerlerini koruyabilmek adına uzun süredir yatırım yaptıkları dijitalleşme ve operasyonel süreç optimizasyonu konularına odaklanmaya devam edecekleri kanısındayız.

Bu çerçevede, sektörün belli başlı büyüklüklerine ilişkin öngörülerimizi şu şekilde sıralayabiliriz:

Aktif, kredi ve mevduat büyümesi: Toparlanma yılı olarak geçen 2019'un ardından tekrar büyüme trendine gireceği beklenen ve ekonomist tahminlerine göre %3, Yeni Ekonomi Planı hedeflerine göre %5 büyümesi beklenen Türkiye ekonomisinde belirsizlik ve risklerin azalmasıyla birlikte dış finansman kaynaklarında da bir bollaşma yaşanacağını düşünüyoruz. İlaveten, yatırım iştahının yerine gelmesi ile birlikte ilk harekete geçecek olan sektörün her zaman olduğu gibi bankacılık olacağı konusu da pek az şüphe barındıran bir varsayım. Buradan hareketle ana kalemlerde %12-15 bandında bir büyüme olacağı kanısındayız. Dış kaynakların bollaşması ile birlikte kredi mevduat büyümesinde kredi lehine bir sapma da yaşanacağı kanısındayız.

Kârlılık: Sektör, karlılık açısından sıkıntılar yaşadığı 2019'un ardından faiz marjlarının iyileştiği ve operasyonel verimlilikte atılan adımların sonuçlarını daha net göstereceği bir yılda kayıplarını geri alacaktır. Bu çerçevede, düşen karlılık rasyolarının tekrar eski seviyelerine ulaşacağı kanısındayız.

Aktif kalitesi ve takipteki alacaklar: Sektör, güçlü risk yönetimi ve ihtiyatlı karşılık ayırma politikalarıyla aktif kalitesindeki bozulmayı yönetebilir düzeylerde tutacaktır. Bu bağlamda, son düzenlemelerin ardından %6'ları aşabilecek takipteki alacakların kredilere oranının en kötü ihtimalle sabit tutulabileceği kanısındayız.

Bu beklentileri oluştururken küresel risk iştahındaki genel trendlerin ve ülkemiz özelindeki siyasi-ekonomik risklerde olay bazlı sıçramalar yaşanmayacağı varsayımı altında gerçekleştirdik. Bu çerçevede, ajandada olmayan ve ani gelişen risk unsurlarının mevcut kırılganlıklar sebebiyle yaratacağı etkiler tahminlerimizin akıbeti konusunda belirleyici niteliktedir. Diğer yandan, merkez otoritenin yapacağı uygulama değişiklikleri de büyüme ve kârlılık üzerinde büyük etkiye sahiptir ve önemini korumaya devam etmektedir.

İletişim:

Kerem Vardar
Finansal Hizmetler
Sektör Lideri,
Şirket Ortağı
kvardar@kpmg.com

Detaylı bilgi için:
KPMG Türkiye
Clients & Markets
tr-fmmarkets@kpmg.com

İstanbul
İş Kuleleri Kule 3 Kat 1-9
34330 Levent İstanbul
T : +90 212 316 6000

Ankara
The Paragon İş Merkezi Kızılırmak Mah.
Ufuk Üniversitesi Cad. 1445 Sok. No:2
Kat:13 Çukurambar 06550 Ankara
T: +90 312 491 7231

İzmir
Heris Tower, Akdeniz Mah. Şehit Fethi Bey
Cad. No:55 Kat:21 Alsancak 35210 İzmir
T: +90 232 464 2045

kpmg.com.tr
kpmgvergi.com

Bu dokümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Doğru ve zamanında bilgi sağlamak için çalışmamıza rağmen, bilginin alındığı tarihte doğru olduğu veya gelecekte olmaya devam edeceği garantisi yoktur. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın, bu dokümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir. KPMG International Cooperative ("KPMG International") bir İsviçre kuruluşudur. KPMG ağına üye olan bağımsız firmalar, KPMG International'a bağlıdır. KPMG International'ın müşterilere sunduğu herhangi bir hizmet yoktur. Hiçbir üye firmanın KPMG International'ı veya bir başka üye firmayı, aynı şekilde KPMG International'ın da hiç bir üye firmayı üçüncü şahıslar ile karşı karşıya getirecek zorlayıcı ya da bağlayıcı hiçbir yetkisi yoktur. Tüm hakları saklıdır.

© 2019 KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., KPMG International Cooperative'in üyesi bir Türk şirketidir. KPMG adı ve KPMG logosu KPMG International Cooperative'in tescilli ticari markalarıdır. Tüm hakları saklıdır. Türkiye'de basılmıştır.